

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **A. R.**

oskarżonego z art. 233 § 6 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2024 r.,

skargi prokuratora w trybie art. 539e k.p.k.,

na wyroku sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego w Sosnowcu z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt V Ka 17/24,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt IX K 1179/22

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 18 października 2023 r. (sygn. akt IX K 1179/22) uznano A. R. za winnego czynu z art. 233 § 6 k.k., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania wyrokiem Sądu Okręgowego w Sosnowcu z dnia 7 marca 2024 r. (sygn. akt V Ka 17/24).

Prokurator wniósł skargę w trybie art. 539e k.p.k., zarzucając wyrokowi „*naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie in principia poprzez błędne uznanie, że w sprawie realizuje się bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. co skutkowało uchYLENIEM wyroku Sądu I instancji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego winna prowadzić do wniosków odmiennych.*”

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Sosnowcu i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna.

Podstawa obrony obligatoryjnej przewidziana w art. 79 § 2 k.p.k. przewiduje dyskrejonalną kompetencję dla sądu orzekającego w sprawie do oceny, czy nawet jeśli w sprawie do czynienia nie mamy ze stwierdzonym przez biegłych stanem ograniczenia lub zniesienia poczytalności, nie zachodzi konieczność zapewnienia podsądnemu profesjonalnej obrony. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że „za okoliczności utrudniające obronę w rozumieniu art. 79 § 2 k.p.k. można uznać nieporadność życiową oskarżonego, jego upośledzenie umysłowe, które nie mieści się jednak w dyspozycji art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., czy inne okoliczności powodujące trudności w porozumieniu się z oskarżonym (...) Decyzja, czy zachodzi przesłanka takiej obrony określona w tym przepisie, należy do organu procesowego. Powinna być podejmowana w oparciu o kryteria zobiektywizowane, tym niemniej ma ona charakter ocenny (...) ocena ta nigdy nie ma charakteru całkowicie dowolnego i zawsze musi dostrzegać realia konkretnej sprawy - to sięgnięcie po instrument z art. 79 § 2 k.p.k. zależy wyłącznie od oceny organu procesowego.” (Postanowienie SN z 22.12.2021 r., III KK 262/21, LEX nr 3327059).

Sąd w niniejszym składzie podziela to zapatrywanie. Wbrew temu co zawarte jest w skardze Prokuratora, Sąd odwoławczy jednoznacznie uzasadnił in concreto potrzebę rozpoznania sprawy ponownie, z uwagi na zaistnienie

bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Jego argumenty nie budzą wątpliwości. Wskazał bowiem, że „[p]ostępowanie karne rządzi się określonymi regułami i posługuje się specyficzną terminologią, podstawowe znaczenie mają też terminy procesowe, umiejętność składania wniosków dowodowych a nawet dostrzeganie potrzeby ich złożenia, wreszcie - co ma szczególne znaczenie w niniejszej sprawie - kwestią bardzo teoretyczną i wymagającą sprawnego intelektu jest zagadnienie strony podmiotowej i przedmiotowej czynu zabronionego. (...) Ustalenie upośledzenia umysłowego nie da się pogodzić z konieczną sprawnością intelektu, by rozumieć czynności procesowe i brać aktywny udział w rozprawie, w tym przedstawiać wnioski dowodowe i argumenty na swą obronę, a ustalony u oskarżonego wynik IQ jest na tyle niski, że oczywiste dla każdego prawnika winno być, iż zachodzą okoliczności utrudniające obronę, o których mowa w art. 79 § 2 k.p.k..”

Rozstrzygnięcie to nadto ma charakter progwarancyjny i stanowi wyraz troski Sądu o realizację praw konkretnego oskarżonego z uwagi na jego indywidualne cechy. Argumenty Prokuratora zawarte w skardze stanowią tylko i wyłącznie polemikę z tego rodzaju podejściem Sądu II instancji. Rolą Sądu jest właśnie zapewnienie by w procesie karnym oskarżony miał równe szansę w postępowaniu, w którym po drugiej stronie występuje państwo, z całym swoim profesjonalnym instrumentarium oskarżycielskim.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

(r.g.)

